

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Not III. De præcepto amandi Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

Alid argumentum proferens, sed centies & millies
dubioribus discussum: dicis enim, nullam esse legi-
timam arriptionem, quā homo ad Deum non conver-
titur: sed nulla ad Deum conversio, in eo, qui solum
temporale meretur. Sed hoc nego: converti
ad Deum idem est, ac se convertere ad manda-
ta Dei servanda, ad honestam vitam, &c. Sed quid-
am obijciunt, solo timore pœnæ faciat? S. Thomas
respondet, loco quem adduxisti, de perfectâ contri-
tione, impletur: hinc laboras in ambiguo, vel potius
in errore. Sed instas: qui timet malum temporale,
diliget bonum temporale oppositum: igitur non dili-
git Deum, igitur seccolit ipsum Deum ex Augusti-
no. Certe Deum, ipsumque diligit, sed amore
concupiscentie, quo scilicet amat bonum, malo quod
temporale praterit: praterit enim timore pœnæ, volun-
tate peccandi conjuncta est, igitur & Deum colen-
tiam.

Eodem recidit ultimum tuum argumentum, a)
Etenim inter legem ac veterem, illud tantum
differt esse, quod in veteri propter bona tempo-
ralia non propter æterna Deus colatur. Tum
enim Augustini loca in hanc rem congeris. Cuncta
haec tamen: nam etiam sine Charitate possum appe-
tere celestem gloriam, & amare Deum amore con-
cupiscentie. Illud autem præsertim Pauli ad Galatas
de peccatis, ut à terrenis cupiditatibus D. Paulus ho-
mines abstrahat. Augustinus vero illum duntaxat
monstrat servilem dāmonat, quo quis à peccato
recedit in opere, cui tamen affectu adhæret in
intimo: hoc reus est, inquit, in ipsa voluntate, qui vult
servilem non licet fieri, sed ideo non facit, quia impune
est. Immo omnia illa Augustini loca, servilem
etiam modo explicant, quo à me supra explica-
vit. Sed hæc quod spectant? Vin' ego dicam:
D. non vobis proponitis: Primus est, ut Tridenti-
ni adorationem eleveris, hinc timorem pœnarum ma-
lum vocis, quem tamen Tridentinum sess. 6. c. 6. & sess.
14. c. 4. & bonum esse testatur aliter vero, ut Sa-
cramentum Pœnitentiæ è medio tollatis: nempe ideo
consequenter perfectam, id est, Charitati conjunctam,
necessariam esse dicitis, & satisfactionem præmitten-
dum, præscribitis, ut peccata ante absolutionem re-
mota essent, ac proinde ipsa absolutio actus ju-
stificationis hinc mera declaratio, contra Tridenti-
ni sess. 14. c. 6.

(a) pag. 250.

NOTA III.

De præcepto amandi Deum.

In licentiam Polemicam & pulverem contentiosum
quodsi Wilhelme, disputas, arguis, distinguis, ex-
ponis, et quas tantopere Jansenius odit tri-
cuius Scholasticas adhibes, easque Scholastico-
um formulas & distinctiones, quas hæcenus tua fa-
cultas homines exploserunt. Hæc audio tandem ali-
quod Jansenistam cum Scholasticis Theologizantem,
A. nunc per te loquilletur. Gratulor tibi has
res agere affectu, habitu, actu virtualiter, realiter, ne-
cessario modo & præcepti, totaliter & totalitates, aliasque
modi, Præterea D. Thomæ & S. Bernardi agis

pag. 251. ad pag. 284. Longum tractatum de Præcepto a-
mandi Deum. Cum autem tum à Sirmundo tum ad Apologi-
am argumentum plene discussum sit, & meram locorum sarra-
pica repetitionem congeris hic duntaxat esse videam, omis-
si quædam, rem breviter conficiam.

interpretem: quā accuratum & rectum, is facile in-
telligit, cui mos Jansenianorum perspectus est; &
bona fides, quam Annatus tantopere commendavit,
comperta. Publicam enim auctoritatem & facultatem
sibi arrogat, verba Dei, Patrum, Conciliorum, Rom.
Pontificum, Doctorum adulterandi in verbis S. Tho-
mæ jam supra non semel hujus rei fidem fecimus.

Sed age Wilhelme, contrahamus disputationem.
Præcepto negativo amoris Dei hominem semper te-
neri, tecum Sirmudus, contra quem disputas, &
Jesuitæ omnes sentiunt; ne scilicet quidquam homo
admittat, quod prædicto amoris contrarium sit: item
præcepto positivo effectivi amoris, ut ajuat, servandi
scilicet divina præcepta; nempe ille Deum diligit,
qui sermones illius servat: item præcepto naturali, ac
etiam positivo, si velis, amoris affectivi, id est, eliciendi
actum interiorum veræ Charitatis; quo tamen præ-
cepto, hominem semper ac singulis momentis obli-
gari, non dices, sed aliquando duntaxat: tunc autem
obligari, mecum facile senties, cum ad finem suum
obtinendum, actus ille saltem moraliter necessarius
est, v. g. in articulo mortis, si quis sibi peccati mor-
talis conscius sit, nec Confessarii copia fiat: item cum
Sacerdos rem sacram facere tenetur ex officio, nec
adeo Confessarius, ac se lethalis culpæ reum agnos-
cit, idem pro administratione aliorum Sacramento-
rum dicendum est: item cum quis probabili periculo
se exponit, vel longæ navigationis, vel justis prælii com-
mittendi, vel proximi juvandi contagio laboran-
tis, vel in gravissima tentatione odii Dei. In his om-
nibus, præcepto amoris affectivi hominem teneri Je-
suitæ omnes sentiunt; de aliis casibus probabiliter
disputant: omnes tamen negant, teneri ad actum su-
pernaturalem Charitatis eo primo temporis momento,
quo ad rationis usum pervenit: quod aliqui Doctores
Angelico attribuant, quem tamen Sirmudus non
ineptè interpretatur, quidquid dicas, mi homo, ei-
que assingas. Nunquam enim negavit, ad actum
Charitatis hominem teneri, quotiescumque ad salu-
tem obtinendam, legem impleendam, fugiendum
peccatum, sedandam conscientiam, est necessarius.

Sed à te rescire velim, quando nam sit necessarius,
extrà casus prædictos & alios ejusmodi, pro quibus
omnes conveniunt. Sunt qui velint, hominem ad hoc
teneri, omnibus diebus Festis; alii singulis diebus;
alii cum acceditur ad sacram Synaxim; alii cum gra-
vis tentatio urget; alii semel in anno; alii cum inspi-
ratur: suam quisque opinionem probabili aliqua ra-
tione probat; sed ut inter se non conveniunt, ita ne-
minem, opinor, teneri dices, ad unam potius quàm
ad aliam. Ad quam enim? appella quæso: hoc tibi
faciendum erat, ut aliquid novi adstrueres; cum ta-
men nihil aliud nisi crambem recoctam denuo appo-
nas. Licet enim interpretatio tua locorum discusso-
rum, SS. scilicet Bernardi & Thomæ Aquinatis, Ger-
sonis, &c. legitima esset, quod tamen tibi non con-
cedo, cum nihil sanè minus præstiteris: nempe Do-
ctoris Angelici locus, ut Bernardum omitam, satis
obscurus est, ut tu ipse fateris; si ergo illius sensum,
cum clarè & perspicuè loquitur, minimè capis, quo-
modo illum assequeris, cum obscurior & difficilior
est? Sed hoc dato, & non concessio, tuam scilicet in-
terpretationem legitimam esse; quid inde? Igitur in-
terpretatio Sirmundi corrui. Esto corrui: quid ad
rem? Igitur amor actus est necessarius. Ita est: at non
semper: dic, amabo, quando extrà casus expositos,
in quibus omnes consentiunt, atque adeo ipse Sir-
mundus; licet in iis præcepti naturalis, & legis æter-
næ vim obligationemque potius consideret, quàm
positi-

Positivæ: die fodes, extrâ prædictos casus quando-
pam præceptum illud positivum obliget: sed dic ali-
quid certi: nam amentes sibi somnia fingunt. Taces:
Vin', pro te respondeam: quid tibi velis, satis iomnis,
Jam Tui toties responderunt, hominem in omnibus
actionibus suis teneri, actum Charitatis elicere; sic
enim locum Pauli perpetuam interpretantur. Itane
verò: huc spectas, mi homo: Vis ab homine peccari
in omni actione, quæ ab actuali Dei amore profecta
non sit. Igitur Fides informis peccatum est, Spes item,
& sanctus Timor, item attritio, & oratio peccatoris:
immo cum actus divinæ Charitatis eodem instanti
Charitatem habitualement vel supponat, vel inducat,
omnis peccatoris actio peccatum est. Hinc si orat
peccator, peccat: si rei factæ interest, peccat: si men-
dico elemosynam erogat, peccat: si Dei timore con-
cutitur, peccat. Hinc ais, fieri non posse, ut qui non
amat Deum, scilicet actu, aliquid non amet plusquam
Deum. Sed vide, amabò, quid dicas. Nam amare ali-
quid plusquam Deum, est peccatum mortale: igitur
omnis actus, qui amorem Dei non continet, est pec-
catum mortale. Nec errorem excusat id, quod dicitur,
amorem mansorium in creatura, quo quis in ea desig-
natur, esse peccatum veniale, nisi actus aliquo speciali
præcepto prohibeatur. Nam desigi in creatura, est
in ea ponere finem ultimum: & hæc est peccati mor-
talis nota. Nec demum est, quod dicas, à te non in-
telligi illum Charitatis gradum, qui sine Sacramento
iustificat: quia gradus ille speciem non mutat, & per
te Charitas nascens, proficiens, & perfecta, sunt ejus-
dem generis: Charitas autem Theologica, etiam in
gradu remisso iustificat, aut certe cum gratia iustifi-
cante conjuncta est. Hæc & alia multa absurda, im-
pia, blasphemata, hæretica ex illo vestro principio re-
cta consequuntur deducuntur: neque fateri erubesci-
tis. Et hæc ad longam illam dissertationem, in qua
millies eadem repetis, ac perpetuo nugaris.

Sed dato, ut dixi, & non concessio, te aliquid confe-
cisse, nihil aliud obtinueris, quam ut præceptum positi-
vum divini amoris, non quidem semper, sed aliquando
obliget, idque certò, in casibus scilicet expositis, aliisque
similibus: ac proinde doctrina illa ad eisdem pertineat.
Quòd aliàs sit obligatio, scilicet pro alio casu de-
terminato, nunquam probasti: dicam amplius, nun-
quam probabis. Sed, ut dixi, tam multa ad pompam &
speciem concessisti, ut aliquid apud indoctos aures cap-
tares: ut Theologum ageres, vel potius Theologas-
trum: ut vel hunc facum erroribus vestris circa divi-
num amorem obducentes, denique ut sub amoris divini
specie, simplicioribus imponeres, eosque in fraudem
erroremque induceres. Fraudem detexi, errorem o-
stendi; ceterum ad Apologiam te remitto, qui egre-
giè, brevius licet, calumniam vestram diluit, & totam
rem istam egregiè discussit.

In Epistolam undecimam,

NOTA PRIMA.

De locis Montaltii.

DE hoc argumento præclare scripserunt Apo-
logistæ: idque variis locis, sed præsertim in
1. responsione ad Litteras Montaltii genera-
tim, tum in responsione ad Epistolam undecimam,
& in responsione ad objectionem 34: neque hic tam
infirmi ac jejuni fuere, ut scribis. Montaltius nuga-

tur, mentitur, calumniatur, fallit & fallitur: quæ
elegant, inquis, quam urbanus, quam teris & inap-
posuit! Uterque Apologista calumnias diluit clari-
mè, Janenistarum fraudes detegit aperte, doctrinam
Catholicam defendit solidè: quam jejunos, inquis,
quam infirmos, quam misellos & languidos! Inre-
ponitione ad undecimam Epistolam nihil est, quod
rideas, (a) nisi misellum Montaltium, imposturæ
licet, calumnie, blasphemie, impietatis, erroris &
impudentiæ convictum, nisi forte miserum humani
sortem lugere malis. Concedit quidem Apologista
impia hæreticorum dogmata à SS. Patribus nonnulla
quam irrita fuisse: neque hoc improbat, sed hæreticorum
& scurriles hæreticorum contra Catholicos satyras
id est, Janenistarum contra Jesuitas. Quis enim
get hos esse Catholicos; illos hæreticos, à tribus Pro-
fificibus damnatos, cum scilicet doctrinam damna-
tam obstinatè defendant: Vis, Jesuitarum impia dog-
mata, & Janenistarum doctrinam Catholicam ele-
primum, ut nugaris, probavit Montaltius suis liti-
ris: alterum Deus suis miraculis. Sed Epistola Mon-
taltii damnata fuerunt: igitur nihil probant: accedat
quòd egregiè refutata sunt; & luculenter ostendunt
eas erroribus, calumniis, imposturis, mendaciis, con-
vitiis, fraudibus & dolis, nec non ineptis & nugis
salubris scaturire. Quid, amabò, lucis à tenebris, ve-
ritatis à mendacio, sinceritatis à dolo, justitiæ à im-
postura sperandum: Quod attinet ad miracula, vo-
stra fide, quæ dubia est, stare non possunt: nec tibi,
qui adstruis miracula, fidem habeo; quia fidem tuam
prodidisti. Vis tibi credamus, qui Deo ejusque Vicario
non credis: sed de his infra.

Sed, inquis, Jesuitas in turpissimis & quavis dignis
objurgatione, doctrinæ flagitiis, Montaltius depre-
hendit. Error doctrinæ flagitium est? errores habetis,
quos scilicet Ecclesia damnavit, igitur flagitia in
la vestra sunt, non Jesuitarum. Non desunt autem
ter errores, flagitia, quorum Montaltius reus est
pote qui tot calumniis affinxit, tot probra fecit, tot
fraudes texuit, tot aculeis punxit. Sed quænam sunt
horrendæ illæ calumnie, quarum rabida convitia,
quibus Jesuitæ vos confixerunt? hæreticos forte vo-
carunt? non est calumnia: cum Ecclesia errorum illorum
damnavit, quos per incredibilem contumaciam de-
fenditis. Quod deinde fraudes vestras detegit: pa-
lumnias diluit, malas artes patefecit, ut fuit
dumtaxat, Veritatis, Religionis & Ecclesiæ defen-
sionem; idè sanè dici nequeunt convitiatores. Tum
rides querelas furiosas, ut vocare soles. (b) Apologista,
cujus textum tua versione in multis adulterat v. g.
dum calumniam in urbanitatem vertisti. Sed hæc & longè
majora fidei Janeniana facile condonantur. Ridet
hujus pueruli lachrymas, & ex Parochorum lætitia
longam laciniam huc traducis: haud ab re quidem
uteris jure tuo; amicorum omnia communia. Quis
quod ex eadem officina hæc omnia prodierunt? Et
tuas satyras blandum & facetum scribendi genus vo-
cas? Deus melibet ab iis blanditiis. At, si hæc
autoces & acerba sunt, quid ab ira & furore cepi-
tandum? crede mihi, non pueriliter, ut ais, Apo-
logista de his conquestus est, sed graviter, ut non
Christiano more. Res sanè miserranda fuit & commi-
seratione digna; per aliquot menses Jesuitæ calum-
niis, imposturis, convitiis, satyris opprimi à rebolu-
ne sycophanta, puro puro hæretico; in manifestum
dedecus justitiæ, Religionis, Ecclesiæ, Veritatis; non
sine piorum scandalo, impiorum ritu, & plausu hæ-
reticorum: idque impunè, nulla auctoritate publica

(a) Pag. 300. (b) Pag. 301.